

MINISTARSTVO KULTURE

N A C R T

ZAKON O AUDIOVIZUELNIM DJELATNOSTIMA

Cetinje, septembar 2011.

ZAKON O AUDIOVIZUELNIM DJELATNOSTIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja audiovizuelnih djelatnosti.

Audiovizuelne djelatnosti

Član 2

Audiovizuelnim djelatnostima smatraju se proizvodnja, promet, distribucija, javno prikazivanje, zaštita i čuvanje audiovizuelnih djela.

Audiovizuelna djela, u smislu ovog zakona su: kinematografski, televizijski, dokumentarni, eksperimentalni, animirani, reklamni ili kratki muzički video film i drugo audiovizuelno djelo, koje je izraženo putem sekvence povezanih pokretnih slika, sa ili bez ugrađenog tona, a koje predstavlja umjetnički i autorski izraz bez obzira na tehnologiju kojom je nastalo, podlogu na kojoj je fiksirano i način na koji se prikazuje.

Javni interes

Član 3

Audiovizuelna djelatnost je od javnog interesa.

Javni interes u audiovizuelnoj djelatnosti ostvaruje se:

- 1) podsticanjem proizvodnje domaćih i inostranih audiovizuelnih djela u Crnoj Gori;
- 2) unapređenjem uslova za koprodukcijsku saradnju;
- 3) međunarodnom promocijom crnogorskog audiovizuelnog stvaralaštva i učešćem na značajnim međunarodnim manifestacijama;
- 4) zaštitom, očuvanjem i afirmacijom vrijednosti crnogorske audiovizuelne baštine;
- 5) afirmacijom nacionalnog kulturnog identiteta i identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, u oblasti audiovizuelnog stvaralaštva;
- 6) podsticanjem privatnih inicijativa u oblasti proizvodnje, distribucije i prikazivanja audiovizuelnih djela;
- 7) suzbijanjem svih vidova neovlašćenog korišćenja audiovizuelnih djela;

- 8) stvaranjem uslova za podršku mladim i talentovanim stvaraocima;
 - 9) uvođenjem podsticajnih mjera za unapređivanje donatorstva i sponzorstva;
 - 10) uvođenjem digitalnih tehnologija i obnovom, održavanjem i standardizacijom bioskopske mreže;
 - 11) uvođenjem objedinjenog elektronskog informacionog sistema za distribuciju i prodaju ulaznica, i
 - 12) drugim poslovima od javnog interesa, u skladu sa zakonom.
- Ostvarivanje javnog interesa obezbjeđuju država i lokalna samouprava (u daljem tekstu: opština).

Podsticaj i podrška ostvarivanju javnog interesa

Član 4

Država podstiče i pomaže proizvodnju crnogorskog audiovizuelnog stvaralaštva, međunarodnu saradnju i prezentaciju, razvoj komplementarnih djelatnosti, suzbijanje svih vidova neovlašćenog korišćenja audiovizuelnih djela, stručno usavršavanje i obezbjeđuje uslove za zaštitu i trajno čuvanje audiovizuelne baštine.

Opština stvara uslove za javno prikazivanje audiovizuelnih djela u bioskopima.

Nacionalni program razvoja audiovizuelnih djelatnosti

Član 5

Radi ostvarivanja javnog interesa iz člana 3 ovog zakona, Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) donosi Nacionalni program razvoja audiovizuelnih djelatnosti (u daljem tekstu: Nacionalni program), na period od pet godina.

Nacionalnim programom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se prioriteti, mjere, aktivnosti, izvršioci, dinamika i sredstva neophodna za unapređenje i razvoj audiovizuelnih djelatnosti.

Na osnovu Nacionalnog programa Ministarstvo utvrđuje godišnje programe razvoja audiovizuelnih djelatnosti.

Izrada i evaluacija Nacionalnog programa

Član 6

Ministarstvo je dužno da u izradu Nacionalnog programa uključi predstavnike nevladinih organizacija, strukovnih udruženja i drugih organizacija koje su registrovane za obavljanje audiovizuelnih djelatnosti, kao i istaknute stvaraoce iz ove oblasti.

Ministarstvo jednom godišnje podnosi Vladi izvještaj o realizaciji Nacionalnog programa.

Načela razvoja

Član 7

Razvoj audiovizuelnog stvaralaštva ostvaruje se na načelima:

- 1) prava autora na slobodu izražavanja;
- 2) zaštite autorskih prava i prava intelektualne svojine;
- 3) opredijeljenosti države i opštine da podstiču i pomažu razvoj audiovizuelnog stvaralaštva;
- 4) poštovanja prava na kulturnu različitost;
- 5) zaštite djece i mladih, ravnopravnosti polova i manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 6) izgradnje i unapređenja audiovizuelnog sektora u skladu sa međunarodnim standardima, a naročito standardima Evropske unije.

Domaće audiovizuelno djelo

Član 8

Crnogorsko audiovizuelno djelo predstavlja djelo koje ispunjava najmanje tri od sljedećih uslova:

- 1) da je snimljeno na crnogorskom jeziku ili jednom od jezika u službenoj upotrebi u Crnoj Gori;
- 2) da su reditelj, scenarista ili većina autorske ekipe iz Crne Gore;
- 3) da je djelo u cjelini ili pretežno snimljeno na teritoriji Crne Gore ;
- 4) da je djelo sa tematikom iz kulturnog prostora Crne Gore;
- 5) da je proizvedeno od strane domaćeg producenta ili u saradnji sa jednim ili više domaćih koproducentata;
- 6) da je većina članova filmske ekipe iz Crne Gore;
- 7) da je proizvedeno u koprodukciji sa inostranim producentima u skladu sa odredbama Evropske konvencije o kinematografskoj koprodukciji.

Koprodukciono audiovizuelno djelo

Član 9

Koprodukciono audiovizuelno djelo je djelo u kojem je crnogorsko učešće u ukupnim troškovima proizvodnje audiovizuelnog djela najmanje od 20% za bilateralne koprodukcije, odnosno 10% za multilateralne koprodukcije, u skladu sa odredbama Evropske konvencije o kinematografskoj koprodukciji.

Ograničenja

Član 10

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na audiovizuelna djela koja proizvode, iznajmljuju ili prikazuju pravna lica, preduzetnici i fizička lica za svoje potrebe ili nekomercijalnu upotrebu.

Značenje izraza

Član 11

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) *Proizvodnja audiovizuelnog djela* obuhvata prikupljanje scenariističke građe, pisanje scenarija, pripremu za snimanje, snimanje, montažu, laboratorijsku obradu i postprodukciju audiovizuelnog djela;
- 2) *Producent* (domaći ili inostrani) je fizičko ili pravno lice registrovano za obavljanje djelatnosti proizvodnje audiovizuelnog djela, koje pokreće proces proizvodnje audiovizuelnog djela, tako što samostalno ili većim dijelom organizuje i finansira njegovu proizvodnju i odgovorno je za njegov završetak;
- 3) *Koproducent* je fizičko ili pravno lice registrovano za proizvodnju audiovizuelnog djela, koje manjim dijelom učestvuje u organizaciji i finansiranju proizvodnje audiovizuelnog djela;
- 4) *Distribucija* je ovlašćeno stavljanje u promet, prodaja, komercijalno umnožavanje i iznajmljivanje audiovizuelnog djela radi prikazivanja, prodaje ili iznajmljivanja prava emitovanja, video kaseta, CD i DVD, kao i uvoza i izvoza audiovizuelnog djela, uključujući i distribuciju korišćenjem telekomunikacionih mreža i sistema;
- 5) *Distributer* je fizičko ili pravno lice koje je registrovano za obavljanje djelatnosti distribucije audiovizuelnih djela i upisano u registar distributera;
- 6) *Iznajmljivanje audiovizuelnog djela* je ovlašćeno davanje na korišćenje primjeraka audiovizuelnog djela na određeni period i uz nadoknadu;
- 7) *Komercijalno umnožavanje audiovizuelnog djela* je ovlašćeno snimanje audiovizuelnog djela sa postojećeg nosača na bilo koji drugi nosač, radi stavljanja u promet;
- 8) *Promet audiovizuelnog djela* obuhvata otkup, prodaju ili iznajmljivanje audiovizuelnog djela u komercijalne svrhe;
- 9) *Prikazivačka djelatnost* predstavlja ovlašćeno prikazivanje audiovizuelnog djela sa bilo kojeg postojećeg ili budućeg nosača tona i slike;
- 10) *Javno prikazivanje* je ovlašćeno prikazivanje audiovizuelnog djela u bioskopu ili drugom javnom mjestu sa bilo koje postojeće ili buduće podloge tona i slike, emitovanje audiovizuelnog djela žičanim ili bežičnim prenosom elektromagnetnih, električnih ili drugih signala na daljinu (radio i TV difuzije,

kablovska difuzija, internet, fiksna i mobilna telefonija) i prikazivanje koje se emituje putem TV signala;

- 11) *Prikazivač* je fizičko ili pravno lice koje vrši prikazivanje audiovizuelnog djela i koje je registrovano za obavljanje prikazivačke djelatnosti;
- 12) *Autor, odnosno koautor* audiovizuelnog djela je lice ili lica koja taj status imaju u skladu sa zakonom kojim se uređuju autorsko i srodna prava;
- 13) *Audiovizuelna građa* obuhvata kinematografska djela, kao i ukupne scenarističke, muzičke, likovne, finansijske i publicističke materijale koji se odnose na audiovizuelno djelo;
- 14) *Komplementarne djelatnosti* su djelatnosti koje neposredno ili posredno doprinose ostvarivanju i razvoju audiovizuelnih djelatnosti (filmski i televizijski festivali i manifestacije, djelatnosti razvijanja audiovizuelne kulture, programi promocije i prodaje crnogorskih audiovizuelnih djela, međunarodna saradnja, proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizuelnih djelatnosti, izdavaštvo u području audiovizuelnih djelatnosti, programi stručnog usavršavanja, aktivnosti udruženja i asocijacija iz ove oblasti i sl.);
- 15) *Videogram* je snimak audiovizuelnog djela ili niza pokretnih slika praćenih zvukom ili bez zvuka;
- 16) *Licenca* je ovlaštenje za stavljanje u promet, prodaju, komercijalno umnožavanje i javno prikazivanje audiovizuelnog djela.

II OSTVARIVANJE JAVNOG INTERESA

Crnogorska kinoteka

Član 12

Poslove od javnog interesa u audiovizuelnoj djelatnosti obavlja Crnogorska kinoteka, koju je osnovala država kao kulturnu, informacionu, obrazovnu i neprofitnu javnu ustanovu.

Djelatnost Crnogorske kinoteke je:

- 1) prikupljanje, čuvanje i zaštita domaćih i inostranih audiovizuelnih djela i građe koja se na njih odnosi, bez obzira na vrstu i kvalitet podloge na kojima su snimljena ili zabilježena;
- 2) međunarodna promocija i prezentacija crnogorskog audiovizuelnog stvaralaštva i potencijala;
- 3) podrška i podsticaj audiovizuelne produkcije i koprodukcione saradnje;
- 4) realizacija aktivnosti koje proizilaze iz sprovođenja programa Evropske unije i Savjeta Evrope iz područja audiovizuelnih djelatnosti;
- 5) saradnja s drugim tijelima na suzbijanju nelegalnog prometa i upotrebe audiovizuelnih djela, unapređenju mjera zaštite djece i omladine,

- ravnopravnosti polova i poštovanja različitosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 6) unapređivanje komplementarnih djelatnosti;
 - 7) priprema programa o povećanju dostupnosti audiovizuelnih djela osobama sa invaliditetom, i
 - 8) obavljanje drugih poslova u skladu sa aktom o osnivanju i statutom.

Prikupljanje audiovizuelnih djela i građe

Član 13

Crnogorska kinoteka prikuplja i trajno čuva domaća audiovizuelna djela i građu koja se na njih odnosi, kao i koprodukciona audiovizuelna djela, bez obzira na vrstu i kvalitet podloge na kojima su snimljena ili zabilježena.

Prikupljanje djela iz stava 1 ovog člana vrši se preuzimanjem obavezne kopije audiovizuelnih djela, kupovinom, razmjenom, poklonom i na drugi način u skladu sa zakonom.

Na djela i građu iz stava 1 ovog člana primjenjuju se propisi o zaštiti kulturnih dobara.

Djela i građa iz stava 1 ovog člana ne može se umnožavati i koristiti u komercijalne svrhe.

Čuvanje i zaštita audiovizuelnih djela

Član 14

Crnogorska kinoteka je dužna da čuva i štiti audiovizuelna djela i građu koja se na njih odnosi, obezbjeđuje njihovu tehničku i tehnološku zaštitu, restauratorsko-konzervatorsku i dokumentacionu obradu i sistematizovanje u odgovarajuće zbirke, u skladu sa zakonom i međunarodnim i nacionalnim standardima.

Bliže uslove čuvanja i zaštite djela i građe iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Korišćenje audiovizuelne baštine

Član 15

Crnogorska kinoteka je dužna da obezbijedi promovisanje i korišćenje audiovizuelnih djela i građe koja se na njih odnosi u naučne, obrazovne i druge svrhe, na način koji ne može prouzrokovati oštećenje ili umanjenje njihove vrijednosti.

Uslovi i način korišćenja djela i građe iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se ugovorom između Crnogorske kinoteke i nosioca autorskog ili srodnih prava.

Obavezno dostavljanje kopije

Član 16

Domaći producent dužan je da Crnogorskoj kinoteci dostavi jednu kopiju audiovizuelnog djela i građe koja se na njega odnosi, najkasnije u roku od šest mjeseci nakon završetka postprodukcije tog djela.

Inostrani producent dužan je da jednu kopiju audiovizuelnog djela snimljenog na teritoriji Crne Gore dostavi Crnogorskoj kinoteci najkasnije 12 mjeseci nakon završenog snimanja, odnosno šest mjeseci nakon završene postprodukcije.

Privatizacija audiovizuelnog djela

Član 17

Audiovizuelna djela i građa koja se na njih odnosi, koje posjeduju domaći producenti i prikazivači u državnoj svojini ne mogu biti predmet privatizacije.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da, prije završetka privatizacije, audiovizuelna djela predaju Crnogorskoj kinoteci.

III OBAVLJANJE AUDIOVIZUELNIH DJELATNOSTI

Proizvodnja audiovizuelnih djela

Član 18

Proizvodnju audiovizuelnih djela može obavljati producent.

Producent je dužan da se upiše u registar producenata koji vodi Ministarstvo.

Domaći producent može proizvoditi audiovizuelno djelo samostalno ili u saradnji sa jednim ili više domaćih ili inostranih koproducenta, na osnovu ugovora o saradnji, odnosno koprodukciji.

Domaći producent može, u saradnji sa autorom ili koautorima, za proizvodnju audiovizuelnog djela angažovati i dio inostranog umjetničkog ili tehničkog kadra.

Snimanje na teritoriji Crne Gore

Član 19

Inostrani producent može snimati audiovizuelno djelo na teritoriji Crne Gore, samostalno ili u saradnji sa domaćim ili inostranim koproducentom, uz prethodno pribavljeno odobrenje, koje izdaje Ministarstvo.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu pisanog zahtjeva inostranog producenta.

Ministarstvo će obustaviti snimanje audiovizuelnog djela ako se inostrani producent ne pridržava uslova iz odobrenja iz stava 1 ovog člana.

Zahtjev za inostrano snimanje

Član 20

Zahtjev iz člana 19 stav 2 ovog zakona sadrži:

- 1) naziv inostranog producenta;
- 2) naziv audiovizuelnog djela i podatke o autorskoj ekipi;
- 3) lokacije i vrijeme snimanja;
- 4) podatke o angažovanju domaćeg umjetničkog ili stručnog kadra i opreme i ugovor o saradnji;
- 5) cjelovit scenario audiovizuelnog djela, odnosno označene djelove teksta scenarija ukoliko se u Crnoj Gori snimaju samo određene sekvence;
- 6) izjavu inostranog producenta ili domaćeg koproducenta kojom se obavezuje da će Crnogorskoj kinoteci dostaviti obaveznu kopiju filma u skladu sa članom 16 stav 2 ovog zakona.

Posebno odobrenje

Član 21

Ukoliko je za snimanje audiovizuelnih djela na određenoj lokaciji potrebna posebna dozvola, inostrani ili domaći producenti su dužni da tu dozvolu pribave prije početka snimanja od organa ili organizacije određene posebnim propisom.

Podsticajne mjere za snimanje na teritoriji Crne Gore

Član 22

Radi podsticanja inostranih producenata da snimaju audiovizuelna djela u Crnoj Gori, kao i koprodukciona djela, utvrđuju se podsticajne mjere kroz povraćaj dijela sredstava od ukupne sume priznatih troškova inostranog producenta utrošenih za proizvodnju audiovizuelnog djela u Crnoj Gori.

Bliže uslove i način utvrđivanja mjera iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada, na prijedlog Ministarstva.

Promet audiovizuelnih djela

Član 23

Promet audiovizuelnih djela može da obavlja distributer koji ima odobrenje za rad i koji je upisan u registar distributera.

Distributer iz stava 1 ovog člana dužan je da ima licencu za svako audiovizuelno djelo koje stavlja u promet.

Komercijalno umnožavanje audiovizuelnih djela

Član 24

Komercijalno umnožavanje audiovizuelnih djela može obavljati fizičko ili

pravno lice ako:

- 1) je registrovano za obavljanje djelatnosti umnožavanja audiovizuelnih djela u komercijalne svrhe;
- 2) ima licencu za svako audiovizuelno djelo koje umnožava;
- 3) je upisano u registar distributera.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da vodi evidenciju i čuva uzorke svakog umnoženog audiovizuelnog djela, kao i nosač sa kojeg je umnožavanje izvršeno, tokom perioda od pet godina.

Javno prikazivanje audiovizuelnih djela

Član 25

Javno prikazivanje audiovizuelnih djela može obavljati prikazivač koji je upisan u registar prikazivača.

Prikazivač je dužan da za svako javno prikazivanje audiovizuelnih djela posjeduje licencu izdatu od nosioca autorskog ili licencnih prava.

Audiovizuelna djela mogu se prikazivati u bioskopima koji ispunjavaju odgovarajuće uslove u pogledu prostora, opreme i stručnog kadra.

Bliže uslove iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prije, za vrijeme i nakon javnog prikazivanja audiovizuelnog djela nije dopušteno oglašavanje proizvoda i usluga za koje je oglašavanje zabranjeno posebnim propisima.

Kategorizacija audiovizuelnog djela

Član 26

Ukoliko sadržina audiovizuelnog djela može da naškodi fizičkom ili mentalnom razvoju maloljetnih lica, distributer i prikazivač dužni su da izvrše kategorizaciju audiovizuelnog djela i da prilikom njegovog stavljanja u promet ili javnog prikazivanja istaknu oznaku da se djelo ne preporučuje licima mlađim od sedam, 12, 14, 16, odnosno 18 godina života, u zavisnosti od kategorije tog djela utvrđene u skladu sa ovim zakonom.

Kriterijume i način određivanja kategorije, izgled i sadržinu oznake i obaveze distributera i prikazivača u pogledu primjene kategorije i njihovih oznaka, propisuje Ministarstvo.

Distributer i prikazivač dužni su da Ministarstvu dostave obavještenje o kategoriji određenog audiovizuelnog djela, najkasnije sedam dana prije prvog javnog prikazivanja i stavljanja u promet tog djela.

Ministarstvo ima pravo da zatraži promjenu dodijeljene kategorije ako ona nije utvrđena u skladu sa aktom iz stava 2 ovog člana.

Zaštita maloljetnika

Član 27

Zabranjena je distribucija, prodaja i iznajmljivanje maloljetnim licima videograma čija kategorija nije primjerena njihovom uzrastu.

Zabrana iz stava 1 ovoga člana odnosi se i na prodaju putem poštanske porudžbine ili na drugi sličan način.

Zabranjeno je javno oglašavanje audiovizuelnog djela iz stava 1 ovoga člana.

Bioskopska mreža

Član 28

Bioskopi na teritoriji Crne Gore, koji ispunjavaju propisane uslove za rad, mogu se, radi koordinacije rada i jedinstvenog stručnog pristupa u obavljanju djelatnosti, organizovati u bioskopsku mrežu.

Bioskopska ulaznica

Član 29

Prodaja ulaznica mora biti kompjuterizovana, tako da svaka ulaznica sadrži svoj redni broj i naziv audiovizuelnog djela.

Bliže uslove o izgledu i sadržaju bioskopske ulaznice propisuje Ministarstvo.

Podaci o prodatim ulaznicama dostavljaju se Crnogorskoj kinoteci.

Licenca

Član 30

Licencu za stavljanje u promet ili prikazivanja audiovizuelnog djela, odnosno ugovor za korišćenje audiovizuelnog djela, izdaje lice koje prema zakonu kojim se uređuje autorsko i srodna prava izdaje lice koje ima ovlašćenje da drugome dozvoli stavljanje u promet i javno prikazivanje audiovizuelnog djela.

Uz licencu iz stava 1 ovog člana se prilaže original ili kopija izvornog akta o obimu i sadržini prava lica koje je izdalo licencu za audiovizuelno djelo, a za inostrana audiovizuelna djela i prevod tog akta od ovlašćenog tumača na crnogorski jezik.

Na svakom primjerku audiovizuelnog djela distributer je dužan da naznači broj i datum ugovora kojim je stekao prava iz stava 1 ovog člana, kao i broj umnoženih primjeraka, a na nosaču i omotu svakog primjerka umnoženog audiovizuelnog djela stavi oznaku „kopija“.

Komplementarne djelatnosti

Član 31

Komplementarne djelatnosti obavljaju se u skladu sa propisima koji uređuju

oblast kojoj te djelatnosti pripadaju.

Registar

Član 32

Registre iz čl. 18, 24 i 26 ovog zakona vodi Ministarstvo.

Domaći producenti, distributeri i prikazivači dužni su da prije otpočinjanja obavljanja djelatnosti podnesu prijavu Ministarstvu radi upisa u registar.

Sadržaj i način vođenja registra i obrazac prijave za upis u registar propisuje Ministarstvo.

IV FINANSIRANJE AUDIOVIZUELNIH DJELATNOSTI

Izvori finansiranja

Član 33

Audiovizuelne djelatnosti finansiraju se sredstvima:

- 1) budžeta Crne Gore;
- 2) budžeta opštine;
- 3) donacija, participacija i sl;
- 4) međunarodnih fondova;
- 5) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Korišćenje sredstava

Član 34

Sredstva budžeta Crne Gore koriste se isključivo za sprovođenje Nacionalnog programa i zaštitu, očuvanje i prezentaciju crnogorske audiovizuelne baštine.

Opštinskim budžetom obezbjeđuju se sredstva za unapređenje javnog prikazivanja, odnosno održavanje, tehničko-tehnološko unapređivanje i standardizaciju bioskopske mreže i povećanje dostupnosti bioskopa osobama sa invaliditetom.

Sredstva za ostvarivanje poslova od javnog interesa u oblasti audiovizuelnih djelatnosti, propisanih ovim zakonom, ne ulaze u procenat izdvajanja za kulturu koji je utvrđen zakonom kojim se uređuje oblast kulture.

V NADZOR

Nadzor

Član 35

Nadzor nad sprovođenjem i primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

VI KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 36

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne preda Crnogorskoj kinoteci jednu kopiju audiovizuelnog djela i građu koja se na to djelo odnosi najkasnije u roku od šest mjeseci nakon završetka postprodukcije tog djela (član 16 stav 1);
- 2) ne preda Crnogorskoj kinoteci roku jednu kopiju audiovizuelnog djela snimljenog na teritoriji Crne Gore najkasnije 12 mjeseci nakon završenog snimanja, odnosno šest mjeseci nakon završene postprodukcije (član 16 stav 2);
- 3) ne predaja Crnogorskoj kinoteci audiovizuelna djela djela u državnoj svojini prije završetka procesa privatizacije (član 17 stav 2);
- 4) kao inostrani producent, snima audiovizuelno djelo na teritoriji Crne Gore bez prethodnog odobrenja Ministarstva (član 19 stav 1);
- 5) snima audiovizuelno djelo na određenoj lokaciji, bez dozvole organa ili organizacije određene posebnim propisom (član 21);
- 6) ne posjeduje licencu za stavljanje u promet svakog audiovizuelnog djela (član 24 stav 2);
- 7) obavlja djelatnost komercijalnog umnožavanja audiovizuelnog djela, a nije registrovano za obavljanje te djelatnosti i ne posjeduje licencu za svako audiovizuelno djelo koje umnožava (član 25 stav 1)
- 8) Ne vodi evidenciju i čuva uzorke svakog umnoženog audiovizuelnog djela, kao i nosača sa kojeg je umnožavanje izvršeno tokom perioda od pet godina (član 25 stav 2);
- 9) ne posjeduje licencu za svako javno prikazivanje audiovizuelnog djela izdatu od nosioca autorskog ili licencnih prava (član 26 stav 2);
- 10) prije, za vrijeme i nakon javnog prikazivanja audiovizuelnog djela vrši javno oglašavanje proizvoda i usluga za koje je oglašavanje zabranjeno posebnim propisima (član 26 stav 5);
- 11) ne izvrše kategorizaciju audiovizuelnog djela čija sadržina može naškoditi fizičkom ili mentalnom razvoju maloljetnih lica i prilikom stavljanja u promet i javnog prikazivanja audiovizuelnog djela ne istakne oznaku da se djelo ne preporučuje licima mlađim od sedam, 12, 14 ili 18 godina života (član 27 stav 1);
- 12) ne dostavi Ministarstvu obavještenje o kategorizaciji audiovizuelnog djela, najkasnije sedam dana prije prvog javnog prikazivanja i stavljanja u promet (član 27 stav 3);
- 13) vrši distribuciju, prodaju i iznajmljivanje maloljetnim licima videograma čija

- kategorizacija nije primjerena njihovom uzrastu (član 28 st. 1 i 2);
- 14) vrši oglašavanje audiovizuelnih djela čija kategorija nije primjerena maloljetnim licima (član 28 stav 3);
 - 15) vrši prodaju bioskopskih ulaznica koje nijesu kompjuterizovane i ne sadrže redni broj i naziv audiovizuelnog djela (član 30);
 - 16) na svakom primjerku audiovizuelnog djela ne naznači broj i datum ugovora kojim je stekao licencna prava, kao i broj umnoženih primjeraka, a na nosaču i omotu svakog primjerka audiovizuelnog djela ne stavi oznaku „kopija“ (član 31 stav 3);
 - 17) ne podnese Ministarstvu prijavu za upis u registar prije početka obavljanja djelatnosti (član 33 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 1.500 eura.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje rada

Član 37

Organizacija rada Crnogorske kinoteke uskladiće se za ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Podzakonska akta

Član 38

Podzakonska akta u skladu sa ovim zakonom donijeće se u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Prestanak važenja

Član 39

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o kinematografiji („Službeni list Crne Gore“ br. 14/08 i 40/10).

Stupanje na snagu

Član 40

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona o audiovizuelnoj djelatnosti sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje Zakona

Audiovizuelne djelatnosti predstavljaju veoma kompleksnu oblast kulture koja anticipira široku paletu mogućnosti za proizvodnju filmskih sadržaja, upotrebom različitih, novih tehnologija. Dosadašnji zakon o kinematografiji bio je fokusiran samo na filmsku proizvodnju i filmsko djelo, a tendencija Evropske unije je da zakoni ove vrste moraju obuhvatiti sva autorska i umjetnička djela iskazana putem sekvenci povezanih pokretnih slika, bez obzira na način nastanka, primjenu tehnologija i način prikazivanja. U tom kontekstu zakon mora obuhvatiti sva audiovizuelna djela.

Pored toga, institucionalni okvir za obavljanje audiovizuelnih djelatnosti u Crnoj Gori ne postoji, iako one imaju tretman djelatnosti od javnog interesa, što nas razlikuje od svih zemalja regiona i Evrope. Odnosno, u Crnoj Gori institucionalno je organizovano samo prikupljanje, čuvanje i zaštita kinematografskih djela.

Primjena postojećeg Zakona o kinematografiji, nakon brisanja odredbi o izvorima finansiranja kinematografije i njihovog proglašavanja biznis barijerom, u cjelini je obesmišljena, jer su utvrđene razvojne mjere, organizacija i funkcionalnost ovog sektora bile utemeljene upravo na tim zakonskim odredbama.

III Usaglašenost sa principima Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Članovi Zakona 3, 7 i 35 usaglašeni su sa vodećim principima Evropske konvencije o zaštiti i promovisanju raznolikosti kulturnih izraza, kao i mjerama koje omogućavaju efikasan pristup sredstvima za proizvodnju, širenje i distribuciju kulturnih dobara.

Članovi 24, 25, 26 i 31 Zakona usaglašeni su sa Bernskom konvencijom o zaštiti književnih i umjetničkih djela (iz 1886, 1896, 1903, 1914, 1928, 1948, 1967 i 1978. godine) i WIPO Ugovor o autorskom pravu, u pogledu zaštite autorskih prava.

Član 9 Zakona usaglašen je sa Evropskom konvencijom o kinematografskoj koprodukciji.

Članovi 13, 14, 15 i 16 usaglašeni su sa Evropskom konvencijom o zaštiti audiovizuelne baštine.

IV Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Novim Zakonom o audiovizuelnim djelatnostima prošireno je područje primjene

zakona na sav pokretni slikovni materijal, kako to predviđaju i međunarodni propisi, obezbijeđen je institucionalni okvir za obavljanje audiovizuelnih djelatnosti koje su od javnog interesa i utvrđena obaveza države da finansira realizaciju tih aktivnosti, propisani uslovi za obavljanje audiovizuelnih djelatnosti i utvrđene mjere razvoja i unapređenja audiovizuelnog sektora.

U osnovnim odredbama (čl. 1-11) pored predmeta Zakona sadržane su i definicije audiovizuelnih djelatnosti i djela, utvrđene oblasti od javnog interesa i način njegovog ostvarivanja, načela po kojima će se ova oblast kulture razvijati, propisani uslovi za domaće i koprodukciono audiovizuelno djelo.

Drugo poglavlje Zakona (čl. 12-17) propisuje uslove, način, institucionalno organizovanje i obavljanje poslova od javnog interesa u audiovizuelnom sektoru.

U tom kontekstu predviđeno je proširivanje djelatnosti Crnogorska kinoteka, kao jedinog institucionalnog okvira u audiovizuelnim djelatnostima, tako što bi pored svoje osnovne funkcije obaveznog prikupljanja, čuvanja, zaštite i korišćenja audiovizuelne baštine, ona obavljala i druge poslove od javnog interesa. Ti poslovi odnose se na mjere unapređenja i razvoja savremenog audiovizuelnog stvaralaštva, međunarodnu promociju i prezentaciju crnogorskog audiovizuelnog stvaralaštva i potencijala, podršku i podsticaj audiovizuelne produkcije i koprodukcione saradnje, realizaciju aktivnosti koje proizilaze iz programa EU i SE, i sl. Na taj način bi se, reorganizacijom Crnogorske kinoteke, obezbijedio institucionalni okvir za obavljanje audiovizuelnih djelatnosti u Crnoj Gori i stvorila infrastruktura da se i ovaj veoma važan segment nacionalne kulture organizovano, sistematički i konzistentno razvija i unapređuje. To možda nije idealno rješenje za prevazilaženje svih problema koji ovu oblast kulture podrivaju duže od decenije, ali je, u kontekstu ukupnih aktuelnih društveno-ekonomskih prilika, najracionalnije i ekonomski najcjelishodnije. Budući da je Crna Gora jedina zemlja u regionu, a i Evropi, koja nema instituciju za obavljanje djelatnosti savremenog audiovizuelnog stvaralaštva, reorganizacijom Crnogorske kinoteke obezbijedio bi se i taj pravni institut, a postojeća kadrovska, tehnička, prostorna, administrativna infrastruktura te javne ustanove koristila bi se i za obavljanje djelatnosti savremenog stvaralaštva.

U tom smislu reorganizacija Crnogorake kinoteke pretpostavlja obaveznu državu da obezbijedi sredstva za realizaciju programskih aktivnosti.

Odredbe koje se odnose na obavezno prikupljanje, čuvanje, zaštitu i korišćenja audiovizuelne baštine, sadržane su, takođe, u ovom poglavlju i usaglašene su sa Evropskom konvencijom o zaštiti audiovizuelne baštine.

U trećem poglavlju (čl. 18-33), koje se odnosi na obavljanje audiovizuelnih djelatnosti obuhvaćena je proizvodnja audiovizuelnih djela, njihov promet, komercijalno umnožavanje i javno prikazivanje. Uslovi za obavljanje ovih djelatnosti utvrđeni zakonom svedeni su samo na obaveznu registraciju pravnog ili fizičkog lica za obavljanje odnosne djelatnosti, upis u registar koji vodi Ministarstvo radi evidencije i vođenja statistike i, u onim djelatnostima gdje to priroda posla nameće (promet, komercijalno umnožavanje i javno prikazivanje) posjedovanje licenci za svako audiovizuelno djelo koje se koristi, a radi zaštite prava autora. Zbog same specifičnosti djelatnosti samo su uslovi kod javnog prikazivanja audiovizuelnih djela malo kompleksniji, odnosno javni prikazivač pored registracije mora da ispuni i određene prostorne, tehničke i kadrovske

uslove za obavljanje djelatnosti koje će propisati Ministarstvo posebnim aktom.

Takođe, odredbama ovog poglavlja regulisan je i način na koji inostrani producenti mogu snimati audiovizuelna djela u Crnoj Gori. Propisani uslovi se odnose na osnovne podatke o produventu i audiovizuelnom djelu, a u funkciji su evidencije i obaveze dostavljanja kopije audiovizuelnog djela Crnogorskoj kinoteci.

Zakonom je uvedena i jedna od mjera za podsticanje inostranih producenata da snimaju u Crnoj Gori, a to je mogućnost da država posebnim propisima može utvrditi obavezu povraćaja dijela sredstava od ukupnih troškova koje inostrani producent utroši za proizvodnju audiovizuelnog djela u Crnoj Gori. To je jedna od mjera koje predviđa legislativa u okruženju, a koja je ostvarila određeni efekat na podsticanje inostranih snimanja.

U cilju zaštite gledalaca od neprimjerenih sadržaja zakon propisuje i obavezu kategorizacije audiovizuelnih djela, kao i zabranu distribucije, prodaje i iznajmljivanja maloljetnim licima audiovizuelnih djela čiji sadržaj nije primjeren njihovom uzrastu. Radi unapređenja bioskopske mreže u Crnoj Gori zakon propisuje mogućnost njenog organizovanja, kao potrebu sertifikovanja bioskopskih ulaznica i njihovu evidenciju.

Licenca, kao odobrenje za korišćenje audiovizuelnog djela, zakonom je utvrđena za promet i javno prikazivanje audiovizuelnog djela, ako i način i uslovi njenog korišćenja.

Takođe, u ovom poglavlju je propisana obaveza vođenja registra, kao statističke baze podataka u audiovizuelnom sektoru, što vodi i čiji sadržaj i način vođenja propisuje Ministarstvo.

Četvrti odjeljak zakona utvrđuje izvore finansiranja audiovizuelnih djelatnosti iz državnog i opštinskog budžeta, kao i drugih izvora u skladu sa zakonom (donacije, sponzorstva, međunarodni fondovi i sl.) i propisuje korišćenje tih sredstava, tako što će se sredstvima iz državnog budžeta finansirati aktivnosti od javnog interesa utvrđene strateškim razvojnim programima (Nacionalni program razvoja audiovizuelnih djelatnosti), dok će se iz opštinskih budžeta finansirati unapređenje uslova za javno prikazivanje audiovizuelnih djela, budući da su svi javni prikazivači u Crnoj Gori pod nadležnošću lokalnih samouprava.

Zakon u ovom dijelu predviđa i da se ovaj sektor kulture mora finansirati iz posebnih budžetskih sredstava, koja nijesu obuhvaćena procentom 2,5% utvrđenim Zakonom o kulturi, jer ne postoji drugi način da se obezbijedi razvoj ove veoma zahtjevne i kompleksne oblasti kulture, od posebnog značaja. Takav način finansiranja audiovizuelnog sektora propisan je i u sistemima svih država čija smo uporedna iskustva koristili (sve zemlje ex jugoslovenskog prostora, ali i Rumunija, Bugarska, Mađarska). Takođe, navedene zemlje pored sredstava iz budžeta imaju i druge izvore finansiranja, poput nekadašnje kinematografske takse, koja je u Crnoj Gori ukinuta jer je prepoznata kao „biznis barijera“ za unapređenje poslovnog ambijenta.

U kaznenim odredbama utvrđeni su prekršaji za neizvršavanje obaveza utvrđenih ovim zakonom. Propisane su novčane kazne za prekršaje pravnih i fizičkih lica u rasponu od 1.000 do 5.000 eura za pravno lice, odnosno u iznosu od 500 do 1.000 eura za fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu.

Prelazne i završne odredbe propisuju rokove za reorganizaciju Crnogorske

kinotete i usklađivanje njenog poslovanja sa zakonom propisanim djelatnostima, kao i rokove za donošenje podzakonskih akata koja proizilaze iz zakona, prestanak važenja ranijih propisa i vrijeme stupanja na snagu novog zakona.

Sredstva potrebna za sprovođenje zakona

Za sprovođenje ovog zakona potrebna su posebna sredstva kojima će se obezbijediti obavljanje poslova koji proizilaze iz reorganizacije Crnogorske kinoteke i institucionalnog organizovanja audiovizuelnog sektora u Crnoj Gori.

Potrebe za sredstvima odnose se na: podršku i podsticaj audiovizuelne produkcije, odnosno manjinskih koprodukcija (600.000 eura); međunarodnu promociju i prezentaciju crnogorskog audiovizuelnog sektora i razvoj komplementarnih djelatnosti (200.000 eura) i realizaciju aktivnosti koje proističu iz obaveza pristupanja Crne Gore programima Evropske unije i Savjeta Evrope (250.000 eura).

Za sprovođenje ovog Zakona potrebno je obezbijediti iz državnog bužeta 1.050.000 eura.